

que en Joaquim Brustenga va trobar-hi confirmen l'opinió de l'estudiós granollerí. Per tant, allò que la tradició popular va identificar com "l'església vella" sembla correspondre, més aviat, a unes restes romanes, sense cap dada que permeti afirmar, per ara, l'existència d'un temple primitiu en aquell indret. Tan sols una recerca arqueològica podria treure l'entrellat d'aquest racó del bosc de can Brustenga. Però, encara que només sigui una tradició, creiem important esmentar-la ja que és un lloc desconegut per la majoria de les generacions més joves del poble.

Les primeres notícies escrites de Santa Eulàlia són del segle X. Concretament, l'any 932, en l'acta de consagració de l'església de Sant Genís de l'Ametlla del Vallès, s'esmenta el terme de Santa Eulàlia. Per tant, aleshores ja devia existir un temple parroquial dedicat a aquesta santa. A partir d'aquesta data, diversos contractes recullen el nom de Santa Eulàlia en referència al nostre poble. Són documents dels segles X i XI. Així, per exemple, l'any 981, una tal Saborel·la va vendre al seu marit Marcús unes cases amb corral i una peça de terra amb alzines "in comitatum Barchinonensis, in Uallensis, intus in ipsa villa de Santa Eulalia". Però, la primera referència explícita a la nostra parròquia data de l'any 1059, concretament en la constitució de la baronia de Montbui, quan Ramon Berenguer I de Barcelona va donar aquest feu comtal al noble Mir Geribert. Entre les parròquies que en formaven part, es citava "Sanctae Eulaliae de Orocanna".

Pocs anys més tard, trobem la primera notícia referent a l'església del poble. L'any 1078, Ramon Jofre, Jobert Clucan, Bernat Berguedà, Traver, Amat, Ermesenda i Zaled van prendre testimoniament de la darrera voluntat de Guillem Arnau, sota jurament damunt l'altar de Santa Llocaia, Verge i Màrtir, "quod cernitur esse constructum intra ecclesia Sancte Eulalie Uirginis cuius ecclesia sita est in comitatu Barchinonensi, in Uallense, in loco uocitato Orençiana". Segons aquest mateix document, el difunt Guillem Arnau va deixar a l'església de Santa Eulàlia quatre mancusos d'or i tres sestercis, mig quarter d'oli i la meitat d'una feixa de terra que es trobava "ad ipsa Granada". En el mateix text, es citen altres topònims que han arribat fins als nostres dies, com "Paiars" o "Sancto Christoforo".

Vista d'una part lateral de l'església, amb la capella del Santíssim en primer terme.